№ 187. Wtorek 18. Sierpnia 1857. Rok wydania 47.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzedowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesiecznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. Insercya od wiersza w pólkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.
Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

W gminie miasteczka Bukowsko, obwodzie Sanockim, zamieniono dawniejszą tamtejszą szkołę parafialną na szkołę trywialną, i na uposażenie jej przeznaczono następujące składki:

1. Gmina miasteczka przeznaczyła na wieczne czasy roczną składkę 165 zlr. m. k. w gotówce.
2. Bukowski proboszcz łaciński Jan Skoczyński przez czas swego urzędowania także roczną składkę 4 zlr. m. k. w gotówce.
3. Dominium tamtejsze roczną składkę 5 zlr. m. k. na wieczne czasy.

Oprócz tego obowiązała się gmina miasteczka utrzymywać w dobrym stanie istniejący już budynek szkolny, postarać się własnemi zasiłkami o zakupienie i dostawienie drzewa na opał szkoły, zająć się jej posługą, czyszczeniem i opalaniem, nakoniec sprawić potrzebne sprzęty szkolne.

Okazaną temi składkami dążność ku rozszerzeniu nauki ludu podaje się niniejszem z należytem uznaniem do wiadomości powszechnej.

Lwów, 7. sierpnia 1857.

Sprawy krajowe.

(Podróż Jego Mości Cesarza w Węgrzech. — Mianowanie. — Jego Mość Arcyksiąże Leopold w podróży po Galicyi. — Dar Jego cesarskiej Mości. — Udzielenie orderów belgijskim dygnitarzom. — Objaśnienie §. 7. rozporządzenia finansowego z d. 8. grudnia 1853.)

Wiédeń, 13. sierpnia. Jego Excelencya minister spraw wewnętrznych otrzymał w dalszym ciągu podróży cesarskiej następujące depesze telegraficzne od jeneralnego gubernatora Węgier.

„Koszthely, 12. sierpnia.

Wczoraj wieczór wyprawili Najjaśniejszemu Panu zastępcy wszystkich gmin komitatu w Körmend świetny pochód z wachlami. Dziś o godzinie 7. zrana opuścił Jego c. k. Apost. Mość po zwiedzeniu szpitalu wojskowego miasto Körmend, a poczet szlachty towarzyszył mu aż po granice komitatu. W Zala-Egerszeg składał Najjaśniejszemu Panu hołd ban hrabia Jelaczyc z liczną deputacyą Kroacyi i Slawonii. W tymże samem mieście przyjmował J. M. Cesarz szlachtę komitatu zalaskiego, poczem zwiedził urzęda i więzienia. Do Koszthely przybył Najjaśniejszy Pan o godzinie pół do czwartej po południu w najlepszem zdrowiu, i wysiadł w świetnie przystrojonym pałacu hrabi Festetics. Aż do bram zamku towarzyszyły Jego c. k. Apost. Mości liczne i wspaniałe hufce. Na zamku czekały deputacye z komitatów Baranyjskiego i Szomogijskiego, a po skończonych przedstawieniach i posłuchaniach odbyła się wielka uczta o godzinie pół do szóstej. Nazajutrz przypada nocleg Jego c. k. Apost. Mości w Weszprimie.“

„Weszprim, 13. sierpnia.

Jego c. k. Apost. Mość przybył tu o godzinie drugiej, witany wśród największych uroczystości. Z Koszthely do Fured przybył Najjaśn. Pan paropływem przez jezioro Błotno w licznym poczcie szlachty komitatu zalaskiego. Wzdłuż brzegów jeziora czekały na powitanie Jego c. k. Apost. Mości tłumne deputacye gmin, a mianowicie koło Somogy nie widać było końca napływowi ludności. W zakładzie kąpielowym Fured oczekiwały Najjaśn. Pana nowe tłumy ludu. J. M. zwiedził tamtejsze miejsca przechadzki i kwaśne źródła, poczem otoczony tłumnemi hufcami udał się w dalszą podróż do Weszprimu. W Weszprimie odbyły się liczne przedstawienia, a po uczcie dworskiej zwiedzał J. M. Cesarz urzęda i zakłady publiczne.“

— Jego c. k. Apost. Mość raczył najwyższem postanowieniem z 30. lipca r. b. mianować najłaskawiej gr. kat. proboszcza w Nowicy i radcę konsystoryalnego Antoniego Pietruszewicza, i przełożonego karnego zakładu duchownego we Lwowie ks. Józefa Kulczyckiego honorowymi kanonikami gr. kat. kapituły metropolitalnej we Lwowie.

— Jego Cesarzew. Mość najdostojniejszy Arcyksiąże Leopold przybył 12. b. m. do Krakowa, gdzie miał zabawić 3 dni, a potem udać się w dalszą podróż do Przemyśla. Wieczorem był wojskowy pochód z faklami i muzyką.

Oedenburg, 8. sierpnia. Jego c. k. Apost. Mość raczył podczas swego pobytu w Oedenburgu prócz wielu innych darów dobroczynnych pozostawić także prezydentowi oddziału namiestnictwa 1000 złr. dla rozdania między ubogich bez różnicy wyznania.

— Zaślubiny J. M. najdostojniejszego Arcyksięcia Ferdynanda Maxymiliana z J. M. najdostojniejszą królewną belgijską Karoliną skłoniły Jego c. k. Apost. Mość udzielić następujących zaszczytów poddanym belgijskim.

Wielki krzyż orderu ś. Leopolda otrzymali: kardynał-arcybiskup w Mecheln Engelbert *Sterkx*, kr. belgijski minister spraw zewnętrznych hrabia *Vilain XIV.*, minister spraw wewnętrznych *De Decker* i marszałek dworu hrabia *Marnik*.

Nadto nadał Jego c. k. Apost. Mość ministrowi sprawiedliwości p. *Nothomb* i intendantowi kr. listy cywilnej wicehrabi *de Conway* order żelaznej korony pierwszej klasy, burmistrzowi bruxelskiemu Karolowi *de Brouckère* wielki krzyż orderu Franciszka Józefa, jenerał-majorowi *Renard* i pułkownikowi *Harniuszowi de Moerkerke* krzyż komandorski orderu Leopolda, królewskiemu sekretarzowi gabinetowemu baronowi Henrykowi *d' Anethan*, szefowi w wydziale spraw zagranicznych baronowi Augustowi *d'Anethan* i szefowi wydziału politycznego (*de la division politique*) Juliuszowi *Devaux* krzyż kawalerski tego samego orderu, dalej radcy legacyjnemu hr. *Erembault de Dudzeele* order żelaznej korony drugiej klasy, sekretarzowi legacyjnemu Augustowi *Van Loo* i dwóm członkom poselstwa hrabiemu *Robertowi Robersart* i hrabi Karolowi *O'Sullivan de Grass* ten sam order trzeciej klasy, nakoniec jeneralnemu inspektorowi kolei żelaznej *Skrens* krzyż kawalerski orderu Franciszka Józefa.

Korespondencya austryacka z dnia 7. b. m. pisze: Odnośnie do 7. punktu rozporządzenia z d. 8. grudnia 1853 ogłoszono temi czasy ponownie dla wielu zachodzących wątpliwości, że wszystko zboże, przesyłane w worach, uważane być ma za towar opakowany, a ztąd każda podobna przesyłka przestępując granice państw związku celnego winna trzymać się gościńca celnego. Tylko mniejsze transporta zboża, owoców strączkowych i mąki i wszelkie drobne przesyłki, które człowiek sam niesie lub wiezie na taczkach, na furach chłopskich i na bydle jucznym dozwolono wyjątkowo przeprowadzać przez granicę drogami ubocznemi. W takich jednakże razach nie mogą być wory ani zaszywane, ani w jakikolwiek inny niezwyczajny sposób zamykane; każdy wór musi być tylko tak zawiązany, aby w wszelkim wypadku dał się bez trudności rozwiązać. Urzędnicy i straż finansowa mają prawo podobne przesyłki do czasu przetrząsać, a w razach podejrzenia bez wyjątku albo na miejscu z wszelką przeglądać ostrożnością, albo do rewizyi odstawiać, gdzie jest najbliższy urząd celny.

Ameryka.

(Niepewność stosunku Mexyku z Hiszpanią. — Sprawa mexykańska. — Zaburzenia w Baltimorze. — Wyprawa na Mormony. — Deputacya Indyan.)

Dziennik *Pays* zawiera prywatne doniesienia z **Hawany** z 19. lipca. Dniem przedtem przybyła korweta „Colon“ o 18 działach z Vera-Cruz do zatoki Hawany, i przywiozła depesze Don Jose Lozana, komendanta hiszpańskiej dywizyi floty w odnodze mexykańskiej. Za nadejściem tych depeszy kazał jenerał-gubernator zawiesić wyprawę na Mexyk aż do nadejścia dalszych instrukcyi z Europy. Rozeszła się pogłoska, że jenerała Commonfort przystał na żądanie Hiszpanii. Położenie Mexyku było zawsze bardzo niepewne. (Natomiast donosi depesza telegraficzna z Madrytu z 11. sierpnia: „Pan Lafragua uwiadomił konzulów mexykańskich, że Hiszpania zerwała wszelkie układy, i że poddani mexykańscy oddani zostali pod opiekę Francyi.“)

— Do Liwerpolu zawinął paropływ „Ameryka“ z pocztą nowojorską do 30. lipca i sumą 196.069 dolarów w gotówce. W Washingtonie słyszano, że sprawa mexykańska zostanie w przyjazny sposób załatwiona, i że nie nastąpi już expedycya floty hiszpańskiej na Vera-Cruz. — P. Herran, minister Nowej Granady, miał długą konferencyę z jenerałem Cass, i proponował ugodę ze Stanami zje-

dnoczonemi. — Z Kalifornii nadeszły wiadomości do 18go lipca i 1,458.043 dolarów. Pod Magalan odkryto nowe pokłady złota.

W Baltimore zaszły podobne zaburzenia jak w Nowym Yorku. I tam wszczęła się walka, w której używano nawet polnej broni. Kilka osób zostało ranionych, ale nikt nie zginął.

Podług doniesień z Utahy z 2. lipca panowała tam zupełna cisza polityczna, i Mormoni oczekiwali z największą spokojnością wymierzonej na nich wyprawy wojskowej.

— Z końcem zeszłego miesiąca przybyła do prezydenta deputacya Indyan z Kansas i upraszała obrony przeciw roszczeniom białych skwaterów, oświadczając się zarazem z gotowością do zawarcia nowego traktatu. Prezydent tej deputacyi starzec 75letni nazywał prezydentem „dziaduniem". Pan Buchanan odesłał ich z tą skargą do komisarza spraw indyjskich.

Hiszpania.

(Stan oblężenia w Talawerze ogłoszony. — Dyrektoryum w ministerstwie. — Rada komunalna w Saragosie. — Nuncyusz papiezki. — Traktat pocztowy z Francyą.)

Madryt, 7. sierpnia. W dystrykcie Talawera w Estremadurze ogłoszono stan oblężenia; tą razą jednak nie za rozruchy polityczne, lecz za podpalania, które tam, jak donosi *Epoca*, mocno się zagęściły. Sąd wojenny wypuścił większą część przyaresztowanych na wolność, lecz skazał pewnego bogatego i znakomitego właściciela dóbr, który należy do partyi umiarkowanych na dziesięcioletnią robotę przymusową i na wynagrodzenie zrządzonej przez podpalanie szkody, a jednego z jego służących skazał za tę zbrodnię na dożywotnie więzienie. Spalona własność należała do pewnego właściciela dóbr partyi progresistów. — Mówią o zaprowadzeniu dyrektoryum publicznego porządku w ministerstwie spraw wewnętrznych, i sądzą, że rząd przedłoży Kortezom ustawę w tym przedmiocie. Dyrekcyi tej będą poddane policya i sprawy bezpieczeństwa publicznego. Komunalna rada Saragossy podała się do dymisyi; wypadek ten przypisują z jednej strony okolicznościom finansowym, a z drugiej strony aresztacyi alkaldy. — Spodziewają się codzień pana Barelli, nowego internuncyusza przy naszym dworze. Za przyjazdem jego będą usunięte wszelkie pojedyncze trudności, które dotychczas opóźniają zupełne potwierdzenie przedaży dóbr kościelnych. — Książę de Rivas otrzymał rozkaz przyspieszyć zawarcie pocztowego traktatu między Francyą i Hiszpanią.

Anglia.

(Wiadomości bieżące. — Uczta ministeryalna. — Suma na fortyfikacye Korfu. — Powód nieporozumienia w sprawie księztw Naddunajskich. — Posiedzenie z 10. sierpnia.)

Londyn, 12. sierpnia. Poprzedzająca zamknięcie sesyi uczta ministeryalna w Greenwich naznaczona jest, jak donosi *Observer*, nie na przyszłą sobotę, lecz na środę 19. sierpnia.

Na wzmocnienie fortyfikacyi Korfu wyznaczona została suma 10.300 funt. sztr.

Lord Palmerston powiedział wczoraj w Izbie niższej w odpowiedzi na interpelacyę pana *D'Israelego* w sprawie księstw Naddunajskich, że wybory w Multanach nastąpiły pierwej, nim Kaimakam otrzymał deklaracye, odnoszące się do wydanego w tej mierze firmanu Sułtana. Sprawa ta, mówił dalej, wywołała nieporozumienie w Konstantynopolu, ale obecność Cesarza Francuzów w Osborne nastręczyła sposobność do załatwienia zachodzących trudności. W przeciągu 14 dni nastąpią w Multanach nowe wybory na mocy firmanu sułtańskiego.

— Na posiedzeniu *Izby wyższej* z d. 10. b. m. zapytuje lord *Campbell* jeneralnego poczmistrza, czy nie dałby się wprowadzić w używanie jaki inny rodzaj stemplu pocztowego, bo używany dotychczas jest wcale nieczytelnym, i trudno się na nim doczytać daty. Biegły w prawnictwie lord zwraca uwagę ministeryum, że nieraz data wysłanego listu niezmiernej jest wagi w sprawach sądowych. Książę *Argylle* odpowiada, że mnogie już w tym przedmiocie odbywano narady i nad rozlicznemi zastanawiano się wnioskami. Obecnie wyciska się stempel na listach ręką bez wszelkiej pomocy maszyny, ale wygładzony papier angielski nie jest tak przydatny do druku jak papier na kontynencie. Spodziewać się jednak, że wynaleziona temi czasy maszyna, która niezawodnie wkrótce wejdzie w używanie, zapobieży złemu i nie da powodu do utyskiwania nadal.

Na posiedzeniu *Izby niższej* przedłożył lord *Russell* sprawozdanie komisyi, zawiązanej na jego wniosek, aby rozważyć, czy zawarte w aktach Wilhelma IV. (5—6 rozd. 62) przypisy co do przysięgi powinny być zastosowane także na członków *Izby niższej*. Sprawozdanie oświadcza, że jeden członek komisyi zrobił wniosek w tym duchu, ale nie utrzymał się z swem zdaniem. Cała komisya objawiła sie przeciw podobnemu wykładowi wspomnionych aktów Wilhelma IV. Na to zażądał lord John Russel, aby sprawozdanie to złożono na stole parlamentu, oświadczając zarazem, że w tej sesyi nie myśli już podnosić dalej swego bilu w sprawie przysięgi parlamentarnej, ale zaraz z rozpoczęciem nowej sesyi wytoczy wniosek swój na nowo. Takim sposobem można uważać kwestyę emancypacyi żydów znowu na jeden rok odroczoną. P. *Hanbury* zapytuje ministra spraw wewnętrznych, czy rząd odebrał memoryał, użalając się na sprzyjanie rządu niedzielnym muzykom w parku. Sir *G. Grey* oświadcza, że w samej rzeczy otrzymał rząd podobny memoryał od trzech członków rozmaitych towarzystw religijnych, może jednak odpowiedzieć na to, że rząd ani zachęcał muzyki niedzielnej, ani nawet upoważniał grać po miejscach publicznych. Korpus muzykalny popisywał się publicznie z własnego popędu. P. *Wisse* interpelował ministeryum w sprawie odliczek od pensyi urzędników dyplomatycznych i konzularnych w ministeryum spraw zewnętrznych. Sekretarz skarbu p. *Wilson* odpowiedział, że rząd uznaje sam niestosowność podobnego postępowania, i zamyśla znieść na przyszłość wszelkie podobne odliczki. Na zapytanie pana *Corry*, czy i irlandzkie pułki milicyi staną pod bronią, odpowiedział sir *J. Ramsden*, że zwołanie milicyi nastąpi w odpowiednim stosunku we wszystkich trzech królestwach. W dalszym ciągu posiedzenia wniósł p. *Hope*, aby jaka osobno mianowana komisya wyjawiła zdanie swoje o nowych budowlach w Downing-Street i okolicy, bo rząd popełnił już jak największe błędy co do tej budowli. *Kanclerz skarbu* i *sir Benjamin Hall* sprzeciwiają się temu zdaniu, dowodząc, że rządowi chodziło przedewszystkiem o zakupno wolnego miejsca, a co do budowli samej nie powziął jeszcze żadnej stanowczej uchwały. Tej odpowiedzi rad jest sir John Russel i przytacza, że wszelkie ukoronowane plany budowy przydałyby się raczej na pałac królewski nie budynek rządowy. Obok niego zalecało wielu innych jeszcze członków jaknajwiększą oszczędność przy budowli, poczem po odrzuceniu wniosku pana *Hope* większością 138 przeciw S głosom, ukonstytuowała się Izba w komitet finansowy i przyzwoliła z mniej więcej żywą opozycya na kilka żądań rządu. — Między innemi przymawiano żądaniu 2000 funtów szterlingów na kupno portretów sławnych Anglików, ponieważ portrety podobne nie zajmą wcale niższych warstw ludu. Za przemową kanclerza skarbu i p. D'Israeli uchylone wszystkie zarzuty i rząd utrzymał się większością 131 przeciw 35 głosom. Przyzwolono także prócz tego 97 głosami przeciw 56 1000 ft. szt. na budowę kościołów w Londynie. Zato poniósł rząd klęskę, gdy zażądał 10.500 ft. szt. na budowę kościoła protestanckiego w Paryżu. Wniosek rządu odrzucono 135 przeciw 67 głosami, ku tem większej radości opozycyi, ile że rząd nie czekając przyzwolenia Izby wyznaczył już 2000 ft. szt. na tę budowę. Zrażone jednym zawodem cofnęło ministeryum z własnego popędu żądanie 40.000 funtów szt. na wzniesienie przemysłowego muzeum w Edymburgu.

Francya.

(Wystawa sztuk pięknych przedłużona. — Sprawa księstw naddunajskich. — Sprawa księstw naddunajskich załatwiona. — Ukończenie Luwru. — Zakładnicy kabylscy. — Marynarka. — Policyi poprawczej wyroki. — Kodex karny wojskowy. — Obóz pod Chalons. — Dochody z kolei. — Wiadomości bieżące.)

Paryż, 12. sierpnia. *Monitor* potwierdza dziś, że wystawa sztuk pięknych w pałacu na polach elizejskich została przydłużona do 31. sierpnia, ale rozdanie nagród nastąpi w niedzielę, 16. sierpnia.

— Zwycięstwo Francyi potwierdzają ze wszech stron. Oświadczenie lorda Palmerston jest niewątpliwe, a jak zapewniają, rząd austryacki zezwala także na unieważnienie wyborów w Multanach. Dalej mówią, że ambasadorowie czterech sprzymierzonych mocarstw, zawiązali znowu od wczoraj przyjaźne stosunki z Portą, i lord Redcliffe odjedzie 23. b. m. z Konstantynopola za urlopem do Anglii. Także w sprawie neapolitańskiej nastąpiło porozumienie, i książę Carini będzie mógł swemu monarsze udzielić pomyślnych wiadomości.

— Przedwczoraj przybito na centralnym pawilonie Luwru naprzeciw Tuileryów tablicę marmurową z napisem: „Pavillon Sully", a po obu bokach głównego portalu tablice z napisami: „1541 rozpoczął Franciszek I. budowlę Luwru — 1564 rozpoczęła Katarzyna z Medicis budowlę Tuileryów." — A na drugiej tablicy: „1852—1857 połączał Napoleon III. Tuilerye z Luwrem.

— Tibaldi podał o kasacyę wyroku; Grilli i Bartolotti nie poszli za jego przykładem.

— Paropływ „Marie", który 5. sierpnia wypłynął z Marsylii, miał na pokładzie zakładników wojny kabylskiej, rodzinę najznakomitszego Emira Wielkiej Kabylii z jej dworem, i dwóch Marabutów. których w Cannes wysadzono na ląd, a ztamtąd zabrano na wyspę St. Marguerite.

— Liczba korwet śrubowych, których Francya posiada teraz 7, po największej części z ostatnich 10 lat, ma być pomnożona na 9. Oprócz tego liczy francuska marynarka wojenna 9 korwet parowych i 15 żaglowych, z których najstarsza jest „Billante", zbudowana w roku 1828.

— *Gazzette des Tribuneaux* ogłasza dwa wyroki policyi poprawczej; jednym skazany został w Wersalu jakiś kurnik za sprzedanie nieświeżej kaczki, a drugim handlarz mleka w Le Fresne za fałszowania mleka, każdy na 50 franków kary pieniężnej.

— Nowy kodex karny dla armii, ogłoszony teraz w buletynie ustaw, zawiera 277 artykułów.

— Obóz pod Chalons sur Marne ma być otworzony 1. września.

— Paropływ „Sinai" odbył podróż z Marsylii do Algieru w 37 godzinach.

— *Monitor* ogłosił przegląd dochodów francuskich kolei żelaznych w pierwszem półroczu 1857. Dochód wszystkich 14. towarzystw wynosił 148.999.458 fr., przeszło 25 milionów więcej niż w roku 1856. Długość będących w używaniu kolei żelaznych wynosiła z 30. czerwca 1856 roku 5903 kilometrów, — a w ostatniem półroczu 6896. Dochód przypadający na kilometr wynosił w 1851 roku 23.019, o 5,39 prct. więcej niż w roku 1856. Od 1. lipca 1856 do 30. czerwca 1857 otworzono 993 kilometrów, a mianowicie: Wschodniej kolei 215, zachodniej 73, orleańskiej 74, lugdu-

skiej 77, z Bourbonais 18, śródziemnego morza 30, genewskiej 101, z St. Rambert 56, Grand Central 10 a południowej 339 kilomotrów.

Holandya.

(Trzęsienie ziemi. — Upały. — Stosunki holendersko-indyjskie. — Doniesienie z Wenezueli. — Familia Monagas.)

Amsterdam, 5. sierpnia. Trzęsienie ziemi w Mastricht i Akwisgranie z 27. lipca dało się czuć najmocniej w odległości o $1^1/_2$ mili od Mastricht w miasteczku Volkenburgu, tak dalece, że mieszkańcy wyższych piąter uciekali na dół ze strachu. — Panujące tego lata wszędzie nadzwyczajne upały wzmagają się i u nas z każdym dniem. Z Mastricht piszą pod dniem 2. b. m., że dla zbyt nizkiego stanu wody na rzece Maas ustała od kilku dni służba parowych między Lüttich i Venlo.

— Między holendersko-indyjskim rządem i Jego Mością Sułtanem z Athjeh Alavedin Mandzoer Siah został zawarty 30. marca r. b. traktat przyjaźni, pokoju i handlu. — Dnia 24go maja było trzęsienie ziemi w Padangu na wyspie Sumatra. — Dnia 31go maja umarł rejent Tagalu, Vadhen Adhipati Aria Rexa Negara. Rząd stracił w nim gorliwego i wiernego urzędnika. — Dziennik *Utrecht. Cour.* donosi: „Jak wiadomo, została 19. kwietnia r. b. proklamowana nowa konstytucya w Wenezueli. Podług niej ma być prezydent republiki obierany na 6 lat. Dawniejsza konstytucya dozwalała obierać go tylko na cztery lata, a powtórnie dopiero po upływie 4 lat. Teraźniejszy prezydent republiki Wenezueli, Juan Tadeo Monagas, miał ustąpić z początkiem roku 1858, ale w kwietniu r. b. został znowu obrany na 6 lat, a po upływie ich może być nanowo obrany na dalszych 6 lat. Familia Monagas chce, jak się zdaje, zaprowadzić dziedziczne rządy w Wenezueli, gdzie panuje bez przerwy od roku 1846."

Szwajcarya.

(Komisya indemnizacyjna.)

Berna, 8go sierpnia. W ostatni poniedziałek zebrała się komisya indemnizacyjna w Neuenburgu dla rozpoznania reklamacyi poszkodowanych. Jak zapewnia dziennik *Nat.* rozważała komisya starannie wszystkie podania, których liczba do 1000 dochodzi. Pomiędzy niemi znajdują się także pretensye dzieci Besserta i familii Bouvier. Suma indemnizacyjna dla dzieci Besserta ma wynosić 24.000, a całe przyzwolone wynagrodzenie 60.000 franków.

Włochy.

(Feruk Chan spodziewany w Turynie. — Emisarysze Mazziniego. — Schwytanie bandyty. — Sprostowanie pogłoski dziennikarskiej.)

Turyn, 9go sierpnia. Perski ambasador, Feruk Chan, ma wkrótce przybyć do Turynu. Król posłał mu wielką wstęgę orderu Św. Maurycego i Łazarza.

— *Pruskiej korespondencyi* piszą z **Turynu:** Temi dniami udało się zwierzchności przytrzymać w pobliżu Lago Maggiore dwóch emisaryuszów Mazziniego. Pomiędzy pochwyconemi papierami znajdowały się listy do dwóch adwokatów turyńskich, zbiegów z Wenecyi. Jednego i drugiego uwięziono natychmiast, a dla lepszego wyświecenia sprawy odesłano obu do Genuy. Słychać, że jeden przyznał się do wszystkiego, drugi zaś zaprzecza uporczywie oskarżeniu.

— W pierwszych dniach bieżącego miesiąca objawiło się w Chambéry lekkie wzburzenie umysłów między ludem. Przyczyną tego było zmniejszenie wagi chleba bez zniżenia ceny. Zwierzchność rozpoczęła śledztwo i uwięziła kilka osób.

— O doniesionem niedawno pochwyceniu niebezpiecznego bandyty Delpero, podaje *Gazz. Piemontese* nieco bliższe szczegóły: Delpero, chłop atletycznej budowy, zeszedł się w pewnej karczmie z podoficerem karabinierów. Zapytany o kartę legitymacyjną pokazał fałszywy paszport, mieszając się w swoich odpowiedziach na dalsze zapytania. Gdy nadto nagle dwóch innych karabinierów weszło do karczmy dobył pistoletu z zanadrza i strzelił do podoficera. Na szczęście spaliło na panewce, a bandyta zawołał z wściekłością: „Pierwszy raz zawodzi mię mój pistolet. Dwóch już zgładziłem nim ze świata!" Poczem rzucił się z swymi towarzyszami na karabinierów, ale przy niespodziewanem nadejściu kilku stróżów polnych nie mógł już tą razą ocalić się ucieczką i dostał się wreszcie w ręce sprawiedliwości. Z początku niechciał wyjawić swojego nazwiska, i wyznał je dopiero, gdy nadszedł delegat publicznego bezpieczeństwa.

— Niektóre dzienniki — pisze *Gazeta wiedeńska* z 13. sierpnia, — podały wiadomość, że Jego cesarzewicz. Mość Wielkiego księcia Toskanii witała podczas ostatnich odwiedzin jego w Liwurnie część ludności tamtejszej okrzykiem: „Niech żyje książę konstytucyjny!" Możemy zapewnić z najlepszego źródła, że wiadomość ta jest całkiem bezzasadna.

Niemce.

Berlin, 11. sierpnia. Jego Mość Król raczył nadać najłaskawiej następującym ces. austryackim urzędnikom order orła czerwonego: Radcy ministeryalnemu, baronowi Brentano, w ministeryum finansów order drugiej klasy, a radcy rządowemu panu Hassenbauen v. Schiller i sekretarzowi ministeryalnemu, hrabiemu Wilczkowi w ministeryum finasów order trzeciej klasy.

Szwecya.

(Stan zdrowia J. M. Króla. — Kaucya dziennikarska.)

Sztokholm, 5. sierpnia. Podług depeszy telegraficznych używa Król bez przerwy kąpieli morskich w Sarö. Z końcem zeszłego tygodnia pogorszył się nieco stan jego zdrowia, ale z początkiem bieżącego tygodnia nastąpiło znowu polepszenie.

— Wydział konstytucyjny miał zaproponować taką zmianę w ustawie kardynalnej, ażeby wydawcy gazet i pism peryodycznych obowiązani byli składać kaucyę w sumie 1000 talarów, nim otrzymają pozwolenie wydawnictwa.

Rosya.

(Wiadomości bieżące. — Obchód stulecia księstwa Włodzimierskiego. - Kurator odeskiego okręgu naukowego. — Doniesienie z Irkucka. — Zniżenie stopy procentowej.)

Petersburg, 5. sierpnia. W Tyflidzie umarła przeszłego miesiąca wdowa po sławnym poecie Grybojedowie, z domu księżna Czawdżawace. — W Włodziemirzu obchodzono 16. z. m. siódmą stuletnią rocznicę istnienia Wielkiego księstwa Włodzimirskiego. Jeden z obywateli uniesiony patryotyzmem wyznaczył przytem 500 rubli za napisanie najlepszej historyi Wielkiego księstwa, drugi wyznaczył takąż samą sumę na wydanie tego dzieła, a trzeci oświadczył, iż każę sławną „złotą bramę" znowu pozłocić. — Donoszą z Chocima, że kurator naukowego okręgu odeskiego, pan Pogodyn, (znany nadchirurg załogi sebastopolskiej), podczas swego urzędowania zaprowadził już znaczne ulepszenia w szkołach dystryktowych, i nakłonił szlachtę, ażeby dobrowolnemi składkami przyczyniła się do tego, by uczniowie prócz dotychczasowych przedmiotów naukowych, pobierali także naukę prawa wexlowego, buchhalteryi, francuskiego i niemieckiego języka. — *Pszczoła północna* zawiera z Irkutska z 21go czerwca list, w którym donoszą, że projekt pociągnięcia kolei żelaznej nad Amurem natrafi na nadzwyczajnych trudności. Hrabia Putiatyn, który niejaki czas bawił w Kiachcie, ruszył, jak mówiono nad Amur, jednak sprawozdawca nie wierzy tej pogłosce, i większe jest podobieństwo, że admirał ten postąpi ku Chinom. — Rozpoczęte przed kilku laty kopalnie złota nad Olekmą zatrudniały w przeszłym roku 3446 robotników i przyniosły 135 pudów złota.

— Depesza telegraficzna z Królewca z 12. b. m. donosi: Podług wiarogodnych doniesień z **Petersburga** nastąpi zniżenie stopy procentowej z 4 na 3% dla banku handlowego od 1. października dla lombardu od 1. listopada, a dla banku pożyczki z początkiem przyszłego roku.

Azya.

(Stosunki perskie z gazet perskich wydane. — Dzieła perskie. — Pismo Szacha.)

Dziennik *Kawkas* zamieszcza obecnie obszerne sprawozdanie o stosunkach perskich tłumaczone z perskiej Gazety nadwornej. — Przekładem z perskiego na rosyjskie zajmują się urzędnicy kancelaryi namiestnika Tyflidy. Kancelarya namiestnictwa tyflidzkiego jestto jedyny w Rosyi instytut dyplomatyczny, zkąd wychodzą tłumacze języków francuzkiego, tureckiego, arabskiego, perskiego, tatarskiego, gruzyjskiego i ormiańskiego. Najnowszą ważniejszą nowiną z Teheranu jest złożenia z urzędu dotychczasowego ministra wojny Serdara Agis Chana dnia 21. miesiąca Szewala (16. czerwca). Przywołano go do zgromadzenia najznamienitszych dygnitarzy dworu i odczytano mu następujący list Szacha, pisany do pierwszego ministra: „P. Sadr-Azamie! Powierzając wam zarząd spraw perskich, włożyliśmy na was wszelką za nie odpowiedzialność. Szczególniej poleciliśmy wam z każdym dniem rozwijać i wydoskonalać wojenne stosunki państwa, wyroby broni, nauki wojskowe, tudzież inne podobne sprawy. W tej myśli poruczyliśmy wam d. 20. miesiąca Szewala r. 1273 zwierzchnictwo nad wszystkiemi sprawami cywilnemi i wojskowemi, tusząc że w niczem nie zawinicie niedbałością. Gdy zaś dawny serdar Azis-Chan w wielu względach okazał się winnym a do tego zaniedbał wydoskonalić karność wojskową, przeto składamy go pismem niniejszem z najwyższego dowództwa Sipahów i wszystkich innych urzędów, jakoteż z posady ministra itd. Zamianujemy na ten urząd kogo uznacie najgodniejszym, a Azis-Chan może wywierać swoje gniewy gdziekolwiek mu się podoba." Jak powiedziano ustnie skazanemu, pozostawił mu Chan mimo niełaski urząd kontrolora. — W Teheranie miała wyjść temi czasy historya Heratu i Afganistanu, napisana przez Mirzę-Ali-Kuli, tudzież ośmiotomowe dzieło lexykograficzne sekretarza dywanu (Munschi Divan) Mirzy-Abbutah.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Tryest, 15. sierpnia. Dziś będzie na cześć Ich cesarzew. Mości wielki fesyn ludu w Boschetto i w ogrodzie z oświetleniem.

Paryż, 15. sierpnia. Wczoraj wieczór renta 3% 67.25. — Wczoraj odbyło się uroczyste poświęcenie Luwru. W mowie swej starał się dowieść Cesarz, że w ukończeniu Luwru, którem zajmowały się wszystkie rządy, objawia się monarchiczny instynkt Francyi. — *Monitor* ogłasza liczne nominacye i awanse.

Londyn, 14go sierpnia. Nocne posiedzenie Izby niższej. *Estcourt* zalecał budowlę kolei Eufratu, *Crawford* założenie telegrafu suezkiego. *Gladstone* i *Palmerston* sprzeciwiali się wszelkim subsydom rządowym na zagraniczne przedsiębierstwa. ***Pal-***

merston nazwał kanał Suezu szkodliwym Anglii i Turcyi. *Gladstone* mówił za unią księstw Naddunajskich; lord *Russell* sprzeciwiał się mówiąc: Anglia i Austrya przyrzekły ochraniać Portę od przygodnych skutków, jeśliby odmówiła unieważnienia wyborów. *Palmerston* odpowiadał dwuznacznie.

Wychodzący po południu numer dziennika *Globe* zbija mniemanie, jakoby Anglia zarzucała dotychczasową politykę swoją w księstwach Naddunajskich. Anglia nieodstąpiła od żadnej zasady, i jestto sąd równie zawczesny, jak podczas drugiej konferencyi paryskiej.

Królewiec, 14. sierpnia. Korespondencya dziennika *Hartung'sche Ztg.* donosi z Petersburga: „Uchwalona została redukcya gwardyi rosyjskiej o 30.000 ludzi; pułk utraci czterech pułkowników i będzie zredukowany na 800 ludzi. — Zdaje się, że nastąpi powszechna redukcya armii. — Do Chin ma być wyprawiona flotyla rosyjska.“

Wiadomości handlowe.

Lwów, 17. sierpnia. Na naszym dzisiejszym targu płacono za mec pszenicy (84℔) 3r.30k.; żyta (78℔) 2r.; owsa (49℔) 1r. 23k.; ziemniaków 45k.; — za cetnar siana 1r. m. k.

(Ceny targowe w obwodzie Stanisławowskim.)

Stanisławów, 4. sierpnia. Od 16. do 31. lipca były na targach w *Bohorodczanach, Buczaczu, Haliczu, Manasterzyskach, Nadwórny, Stanisławowie i Tłumaczu* następujące ceny przeciętne cerealiów i innych artykułów: mec pszenicy 4r.45k.—4r.14k.—5r.—4r.—4r.—4r.38k.—4r.; żyta 3r.—2r.16k.—3r.3k.—2r.39k.—2r. 27k.—2r. 28k.—2r. 18k.; jęczmienia 2r. 24k.—1r. 32k.—0—1r. 38k.—0—2r.58k.—1r.40k.; owsa 1r.8k.—1r.—1r.12k.—1r.3k.—1r. 6k.—1r.13k.—1r.6k.; hreczki 0—4r.4k.—0—1r.54k.—0—0—2r.; kukurudzy 2r.24k.—2r. 34k.—3r.19k.—2r.38k.—2r.42k.—2r.31k.—2r.30k.; kartofli 1r.—1r.—0—1r.12k.—0—2r.—0. Cetnar siana 1r.—2r.24k.—1r.—1r.15k.—44k.—1r.13k.—1r., wełny w Bohorodczanach 25r., w Stanisławowie 50r.; nasienia konicza w Bohorodczanach 35r. Sąg drzewa twardego 5r.30k.—6r.—5r.30k.—6r.24k.—5r.25k.—5r. 18k.—10r., miękkiego 3r.12k.—5r.—4r.30k.—5r.36k.—4r.20k.—3r. 9k.—9r. Funt mięsa wołowego $4^2/_5$k.—$5^1/_2$k.—5k.—$6^2/_5$k.—$5^1/_5$k.—6k.—$6^2/_5$k. Mas okowity 39k.—26k.—20k.—20k.—33k.—36k.—$19^1/_2$k. mon. konw.

(Targ ołomuniecki na woły.)

Ołomuniec, 5. sierpnia. Na dzisiejszy targ przypędzili z Galicyi: Karol Wlach i Leib Allerhand z Dębicy 16 wołów, Maurycy Taus i Alexander Kurz z Żurawna 13 wołów, Leib Allerhand i Moses Medak z Dębicy 16 wołów, nadto miejscowi przyprowadzili sztuk 29, tak że wszystkiego liczono 74 sztuk wołów i rozprzedano wszystkie prócz jednego woła. Cena najwyższa jednej pary, co mogła wydać na wagę 960℔ mięsa a 140℔ łoju, wynosiła 633złr. w. w.; zaś najniższa cena jednej pary, po której spodziewać się można było 580℔ mięsa, a 40℔ łoju, była 300złr. w. w. W przecięciu obliczono 455r. w. w. za parę, wagi 770℔ mięsa a 100℔ łoju.

Kurs lwowski.

Dnia 17. sierpnia.		gotówką zlr.	gotówką kr.	towarem zlr.	towarem kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	46	4	49
Dukat cesarski	„ „	4	48	4	51
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	18	8	21
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	36	1	37
Talar pruski	„ „	1	$31^1/_2$	1	33
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	1	12	1	13
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	81	40	82	3
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	79	42	80	5
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	84	—	84	40

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 17. sierpnia.

Oblig. długu państwa 5% $82^1/_2$; $4^1/_2$% —; 4% —; z r. 1850 —. 3% —; $2^1/_2$% —. Losowane obligacye 5% —. Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 —. Wied. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akcye bank. 999. Akcye kolei półn. $1878^3/_4$. Glognickiej kolei żelaznej —. Oedenburgskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żeglugi parow. 558 Lloyd —. Galic. listy zast. w Wiedniu —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 złr. 610 złr.

Amsterdam l. 2 m. —. Augsburg 105 3 m. Genua $120^7/_8$ l. 2 m. Frankfurt $104^1/_8$ 2 m. Hamburg 77 2 m. Liwurna — 2 m. Londyn 10 — $10^1/_2$. 2 m. Medyolan $103^1/_8$. Marsylia $121^3/_8$. Paryż $121^1/_2$. Bukareszt $264^1/_2$. Konstantynopol —. Smyrna —. Agio duk. ces. $7^3/_4$. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —; lit. B. — Lomb. —. 5% niż. austr. obl. indemniz. —; detto galicyjskie $80^5/_8$ Renty Como —. Pożyczka z r. 1854 $109^1/_{16}$. Pożyczka narodowa $84^{13}/_{16}$ C. k. austr. akcye skarb. kolei żelaz. po 500 fr. $277^1/_2$ fr. Akcye c. k. uprzywil. zakładu kredyt. $237^1/_2$. Hypotekar. listy zastawne 200 Akcye zachodniej kolei żelaznej 200.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 16. sierpnia.

PP. Czatt Ludwik, podporucz., z Jaworowa. — Baron Doliniański Sew., z Dolinian. — Dzirzek Fr., z Czortkowa. — Jaworski Mik., z Kobylnicy. — Kadłubiski Sew., z Krakowa. — Kopystyński Józef, z Topolnicy. — Münter Herman, z Waniowa. — Mazaraki Jan, z Rosyi. — Subański Teodor, z Marienbadu. — KKs. Sanguszko Paweł i Roman, z Tarnowa. — Stecki Ad., z Środopolca. — Tesseny Karol, podporucz., z Jaworowa. — Urbański Xaw., z Haczowa. — Wiktor Tad., z Świrza. — Żurawski Józef, z Żurawna.

Dnia 17. sierpnia.

PP. Jaworski Apol., z Ordowa. — Klimkiewicz Józef, z Brusna. — Kiszkowski Adam, z Sanoczan. — Listowski Józef, z Katów. — Markowski Wład. z Paryża. — Rubczyński Alf., z Stanina. — Zgazdziński Konst., z Ulicka. — Kuźmiński Mik., z Truskawca. — Książę Czartoryski Marcel, z Paryża.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 16. sierpnia.

PP. Baron Brückmann Xaw., do Wołoszczy. — Chłędowski Otto, do Iwanowa. — Jordan Józef, do Brzeżan. — Poniezański Jędrz., do Czercza. — Schenecken rotm., do Gródka. — Sobański Teod., do Rosyi. — Sermak Józef, adw. kraj., do Przemyśla. — Ujejski Wład, do Lubczy.

Dnia 17. sierpnia.

PP. Czatt Ludwik, c. k. podporucz., Groman Ed., c. k. major, Leifeth Fr., c. k. podporucznik i Tesseny Karol, c. k. porucz., do Jaworowa. — Darowski Włod., do Karlsbadu. — Baron Eisenstein, c. k. rotm., do Gródka. — Kadlubiski Sew., do Rosyi. — Miklesko Alex., do Jas.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 14. i 15. sierpnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	326.90	+ 14.2°	86.6	połud.-wsch. sł.	pogoda
2. god. popoł.	326.40	+ 20.6°	52.4	„ „	„
10. god. wiecz.	326.20	+ 14.6°	74.8	„ „	„
7. god. zrana	326.40	+ 12.8°	85.0	półn.-zach. sł.	pogoda
2. god. popoł.	326.30	+ 18.5°	50.6	„ „	pochmurno
10 god. wiecz.	326.00	+ 14.3°	72.3	„ „	pogoda

TEATR.

Dziś na cześć urodzin Jego c. k. apostolskiej Mości nadzwyczajne przedstawienie w Cyrku Renza.

KRONIKA.

Oprócz urodzin Jego c. k. apostolskiej Mości przypadających w bieżącym miesiącu, obchodzą także urodziny swoje Wielki książę Fryderyk Ludwik Badeński, urodzony 15. sierpnia 1824, elektor Frydryk Wilhelm Hessen-Kasselski, urodzony 20. sierpnia 1802, Wielki książę Mecklenburg-Strelitzki, urodzony 12. sierpnia 1779.

— Francuzki „Monitor armii“ podaje o oblężonej stolicy Delhi następujące bliższe szczegóły. Miasto Delhi, stolica dystryktu tejsamej nazwy w prezydencyi kalkuckiej, leży po prawym brzegu rzeki Dżemny, która wytryska w górach Himalai a wpada do Gangesu przy Alahadad. Miasto to dawniej siedziba wielkiego moguła doznało rozmaitych zmiennych kolei losu. R. 1398 zajął i zburzył je Tamerlan i dopiero w 230 lat poźniej za wstąpieniem na tron Hana Dżihana podniosło się Delhi do dawnej świetności. Han Dżihan otoczył miasto murem, który zachował się aż po dzień dzisiejszy, i dziś jeszcze broni miasta, lubo tak wielce od tego czasu postąpiła sztuka wojenna. Zaopatrzony w okna strzelnicze dochodzi mur ten objętości trzech kilometrów, dokoła wznoszą się silne wieże i ciągnie się rów głęboki. Odnowiciela potęgi delhijskiej Hana Dżihan pozbawił tronu własny syn, sławny Aureng-Zeyb, jeden z największych mogułów panujących, któremu też miasto samo najwięcej zawdzięcza blasku. Pod jego długiem i szczytnem panowaniem wzmogła się liczba ludności na 2 miliony głów. Od tego czasu ubyło jej prawie $^9/_{10}$ części. Po śmierci Aureng-Zeyba zmarłego w. r. 1707, pochyliło się państwo delhijskie ku powolnemu upadku. W r. 1739 zapuścił Szach Nadir po opanowaniu perskiego tronu swoje najezdzcze zagony aż w głąb Indyi i zdobył i złupił Delhi. Odchodząc chciał zburzyć mur obronny, ale go zniecierpliwiły długie przytem zachody, zaniechał też zupełnie zamiaru. Z samej zaś tylko stolicy indyjskiej miał uwieźć z sobą około miliarda zdobyczy. W r. 1760 opanowali znowu Maraci Delhi, ale po spustoszeniu i złupieniu miasta nie mogli zburzyć do szczętu murów, które zresztą na wszystkich punktach naprawili Anglicy, skoro tylko opanowali Indye. Ostatniemu następcy Aureng Zeyba pozostawił rząd angielski tylko władzę nominalną i 3,640.000 rocznej płacy. W chwili kiedy wybuchło powstanie stał w Delhi park artyleryi i inne znaczne środki obrony, a wszystko to przydało się wybornie rokoszanów.

— Berliński sąd miejski ściga listami gończemi jakiegoś sztukmistrza gimnastycznego, Rudolfa Zeidlera. Wniesiono przeciw niemu zaskarżenie, że chcąc pewną pięcioletnią dziewczynkę przysposobić do swych sztuk łamanych uwiódł ją podstępem rodzicom.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*